

Koulutusyhteys henkilöiden kokous 29.1.2019
Muistio

Paikka: Turun kaupunginkirjaston Studio 1. krs., Linnankatu 2

Aika: 29.1.2019 klo 10.00– 15.00

Pj. ja siht.: Aija Laine, Vake

Osallistujat:

Päivi Almgren, AVI
 Asko Autio, Turku
 Anneli Haapaharju, Vaasa
 Anne Heino, Turku
 Hanna Huovinen, Lahti
 Salla Hyökki, Tampere
 Katja Jokiniemi, Helsinki
 Inka Jousea, Lahti
 Leila Juusola, Porvoo
 Riitta Kangas, Joensuu
 Katariina Kapiainen, Turku
 Leena Kinnunen, Rovaniemi
 Päivi Litmanen-Peitsala, Vake
 Heli Muhonen, Kuopio (etä)
 Mika Mustikkamäki, AVI
 Jan Nyström, Porvoo
 Anu Ojaranta, Turku
 Suvi Pirnes-Toivanen, Joensuu
 Hanna Pitkänen, Lahti
 Anni Rajala, Turku
 Riikka Sirviö, Oulu
 Anne Suvanto, Porvoo

Aamukahvit tarjolla klo 9.30 alkaen

10.00 – 10.30

Aluehallintoviraston ajankohtaista, Päivi Almgren, Lounais-Suomen AVI ja Mika Mustikkamäki, Länsi- ja Sisä-Suomen AVI

- AVI:t ovat valmistelemassa AKE-koordinaattoreille koulutuskokonaisuutta. Koulutus on tarkoitettu käynnistää ensi syksynä ja se jatkuu keväälle 2020. Helmikuun alkupuolella kaikille koordinaattoreille lähetetään kysely, jossa kartoitetaan koulutustoiveita. Koulutus tulee muodostumaan etä- ja lähiopinnoista.
- AVI:ssa tullaan tukemaan kaksikielisyyttä mm. siten, että kaikissa AVI:n koulutuksissa on rannikkoalueilla aina myös ruotsinkielinen osuus.
- Tiedolla johtamisesta on tulossa kaksipäiväinen koulutuskokonaisuus, johon on mahdollista osallistua myös etänä.
- Syyskuussa järjestetään opintomatka, matkakohde todennäköisesti Oslo ja aiheena lasten- ja nuorten kirjastopalvelut
- Tavoitteena myös muista aiheista opintomatkat, esim. hakeutuvat kirjastopalvelut (senioripalvelut)
- 19.2. tulossa *Sääntöviidakosta kansalaistoimintaan* – koulutus Helsingissä, koulutus myös etälähetetään
- Lisäksi keskusteltiin siitä, että esim. tekijänoikeudesta tarvittaisiin koulutusta. Erilaisia arjen tilanteita nousee esiin, joissa tiedot mm. lainsäädännöstä ja tietosuojasta ovat tärkeitä. Asia on

tiedostettu AVI:ssa ja koulutusta asian tiimoilta on suunnitteilla. AVI:t toivovat muutenkin palautetta ja koulutustoiveita kirjastoilta, joten olkaa yhteyksissä AVI:jen suuntaan.

- Seinäjoella 25. – 26.4. koulutusta fasilitoinnista. Sama koulutuskokonaisuus järjestettiin tammikuussa Tampereella.
- Mentorointia on myös tulossa, mutta odotetaan ensin Kirjastoseuran mentorointikokonaisuuden valmistumista.

10.30 – 11.00

Yhteisesti suunniteltavat koulutukset

Edellisessä kokouksessa lokakuussa päätettiin, että testataan yhteisen koulutuskokonaisuuden suunnittelua keskitetysti. Pilotointiaiheeksi valikoitui erityisryhmien kirjastopalvelut. Anneli, Hanna ja Aija kertovat tästä kokonaisuudesta, jota AKE-kirjastot voivat nyt halutessaan tilata omille alueilleen.

Koulutuskokonaisuus on valmistunut, päivän kokonaisuus muistion liitteenä. Kokonaisuudesta voi myös tilata osia, koko pakettia sellaisenaan ei tarvitse ottaa.

Keskusteltiin kokonaisuudesta ja ajankohdista. Mikäli kirjastot tilaavat koulutusta omille alueilleen, laittakaa kaikki kommentit koulutuksesta esim. Teamsiin, jotta saadaan näkemys siitä, miten yhteisesti järjestettävät koulutukset toimivat käytännössä. Haasteellista oli nyt jo löytää kouluttajia, joilla on valmius lähteä kiertämään kaikki AKE-alueet. Toinen haasteellinen asia on aikataulutus. Koulutuskokonaisuuden valmistumisesta aika toteutukseen voi olla pitkä.

Jatketaan kuitenkin asian työstämistä edelleen. Keskusteltiin mm. siitä, että koulutuskokonaisuuksien suunnittelu yhteisesti on jo sinänsä hyvä asia, vaikka ne eivät sellaisinaan alueille jalkautuisikaan.

Muuta koulutuksiin liittyvää:

- o Vake ja Kansalliskirjasto järjestävät yhdessä Tekoälyseminaari 23.5. Helsingissä, joka myös etälähetetään.
- o Kysy kirjastonhoitajalta 20-vuotisseminaari Helsingissä 29.3.
- o Keskusteltiin myös koulutusten tavoitetasosta. Pitäisikö lähteä suunnittelemaan yhdessä koulutusten vaikuttavuusmittaria, esim. alueellinen kattavuus ym.?
- o Lisäksi keskusteltiin vielä osaamiskartoituksista, näitä on jo monilla alueilla tehty. Kootaan nämä kaikki Teamsiin. Otetaan pohdintaan, onko tarpeen tehdä yhteinen osaamiskartoitus jollain automatiikalla, jolloin saataisiin myös vertailtavuutta asiaan.

11.00 – 12.00 Pienryhmätyöskentelyä

Ideoidaan pienryhmissä mm. seuraavaa.

- yhteisen Teamsin hyödyntäminen – miten kehitetään Teamsiä, jotta se hyödyntää kaikkia koulutusten parissa työskenteleviä.
- miten hyödynnetään tätä koulutustyöryhmää parhaiten, voidaanko yhdessä sopia esimerkiksi koulutusten painopisteet, jakaa koulutussuunnittelua alueittain ym.
- yhteinen osaamiskartoituskysely
- yhteistyöryhmien/verkostojen viestintä, miten tämä on alueilla järjestetty
- koulutusten tilastointi ja koulutuksiin liittyvien dokumenttien arkistointi
- työryhmän seuraavat tavoitteet, edellisen kokouksen tavoitteet alla:

Ryhmätöiden pohjalta sovittiin, että lähdetään rakentamaan yhteistyötä seuraavin toimenpitein ensi vuoden osalta:

- Kirjastokaista tulee toimimaan yhteisenä koulutustallenteiden pankkina
 - o Ensimmäiset tallenteet Rovaniemeltä ja Lahdesta - Riitta on yhteyksissä niihin kirjastoihin

- Digitukiryhmä aloittaa toimintansa, tästä on jo alustava kysely tehty. Viedään YKN:oon työryhmän kokoonpano ja tehtävät.
- Lahdella on jo käytössä Teams, kokeillaan voiko Lahti jakaa muille työtilan, jonne saadaan yhteiset dokumentit, lomakkeet, keskustelut, suunnitelmat ym.
- Otetaan käyttöön yhteinen koulutusten palautelomake, AVIn pohja:
<https://link.webpolsurveys.com/Participation/Public/ad9ba7bd-a3ab-46d6-920f-7b598e4292a0?displayId=Fin1611530>, johon voi tarpeen mukaan lisätä omia kysymyksiä
- Aloitetaan yhteisen koulutuskiertueen suunnittelu. Ensimmäinen pilotti vuodelle 2019 on Erityisryhmien palvelut. Hanna P., Anneli ja Aija työstävät paketin, Riikka mahdollisesti myös mukana, Oulussa on keväällä ollut *Kirjaston monimuotoinen asiakaskunta* -koulutus.
- Vaasa tapaa Seamkin 26.10. ja tiedustelee, mitä heillä on tarjota ja millä hinnalla. Huomioidaan ja kontaktoidaan myös muita alan toimijoita.
- Osaamiskartoituksia on tehty Rovaniemellä, Turussa ja Kuopiossa – katsotaan, voitaisiinko näiden pohjalta laatia yhteinen osaamiskartoitus
- Kristiina ja Aija tiedustelevat OKM:n suunnitelmia koordinaattoreiden täydennyskoulutuksesta
- Viedään Kifin sivuille koulutusyhteys henkilöiden tiedot ja muistiot, kuten Vankilakirjastotyöryhmä.

12. 00 – 12.45 Lounas (omakustanteinen)

12.45 – 14.00 Pienryhmätyöskentelyn purku

Ryhmä 1:

Ryhmässä keskusteltiin siitä, minkälaisia verkostoja alueilla on olemassa, ja millaisia työvälineitä niillä on käytössä.

- o Turussa Varsat (lanu) ja Iki-ryhmä (ikäntyneiden kirjastopalvelut)
- o Itä-Suomen osajat -hankeen myötä alueelle syntyivät Senioriosaajaverkosto, Digiosaajat- ja alle kouluikäisiin lapsiin ja lapsiperheiden palveluihin keskittyvä verkosto. Verkostoilla käytössä ilmainen Trello.
- o Monilla alueilla on käytössä sosiaalisen median välineitä, kuten Facebook. MSTeams on myös otettu monessa paikassa verkostojen yhteydenpidon välineeksi.
- o Helsingissä kaupungin digineuvojien ryhmässä käytössä Workplace
- o Verkostoissa haasteena verkoston johtaminen ja vetovastuu, sekä verkostomaisen työtavan omaksuminen
- o Aveille koulutustoive: Verkostomainen työskentelytapa

Lisäksi ryhmässä pohdittiin koulutusilmoituksista syntyvää rekisteriä, miten GDPR vaikuttaa tähän. Päivi selvittää asiaa Helsingin kaupungin lakimieheltä.

Myös koulutuspalautteiden parempaa hyödyntämistä pohdittiin.

Teamsiin ryhmä ehdotti koulutuspakettien, sekä kouluttajien yhteystietojen viemistä.

Ryhmä 2:

Ryhmässä pohdittiin, mitä kanavia olisi hyvä olla Teamsissä?

- ainakin ÅKE

Mitä asioita Teamsin kautta jaetaan?

- asioita, jotka koskevat vain AKE-kirjastoja

(Kanavia voi myös merkitä itselleen suosikeiksi, jolloin saa ilmoituksia, kun kanavalle tulee sisältöä. Oletussuosikkina on Yleinen-kanava. Suosikin voi myös poistaa, jos ei halua enää seurata sitä.)

Alueelliset yhteistyöverkostot

- alueilla ainakin lanu-verkostot
- pääsääntöisesti verkostot järjestävät yhden koulutuksen vuodessa, sekä opintoretken
- tapaamiset tärkeitä, mutta kommunikointia myös tapaamisten välillä tulee kehittää

Lisäksi ryhmässä pohdittiin, miten fyysisiä materiaaleja saadaan jakoon AKE-alueilla – harkintaan, tarvitaanko ollenkaan enää yhteisestä fyysisistä materiaalia, vaan jokainen saisi itse hoitaa materiaalin tuottamisen yhteisen mallin pohjalta.

Käsiteltiin myös sähköpostilistojen hallinnan työkaluja: Gruppo (Porvoo), Postiviidakko (Helsinki)

Ryhmä 3:

Ryhmä keskusteli seuraavista asioita:

- Kehittämistehtävä -brändin vahvistaminen.
- Keskusteltiin myös yhteisestä portaalista, johon koottaisiin kaikki paikalliset kanavat. Paikallisuus on tärkeä osa toimintaa ja alueiden omia keskustelukanavia tarvitaan.
- Puhuttiin myös toiminnan mittareista, voidaanko yhdessä miettiä, millaisia mittareita voitaisiin kehittää oma-arvioinnin tueksi, ja niiden pohjalta sopia yhdessä arvioinnista ja tavoitteista.
- Koulutuksista tulee hyvää palautetta, mutta ongelmana edelleen se, että kaikki eivät pääse osallistumaan, löytyykö tähän joku ratkaisu? Myös asenteisiin pitäisi vaikuttaa. Satakunnassa työntekijävaihdot osana oppimista. Oulussa on kokeiltu myös työntekijävaihtoja.
- Yhteisiä koulutuspaketteja voitaisiin suunnitella jo olemassa olevan yhteistyön pohjalta – digituki?
- Teams:
Ehdotetaan seuraavia kanavia:
Arviointi
Osaamiskartoitus ja kyselyt
Koulutuspaketit ja kouluttajat

Yhteenveto kaikista ryhmäkeskusteluista, seuraavaan kokoukseen mennessä toteutetaan:

- Luodaan Teamsiin tarpeelliset kanavat rakenteen selkeyttämiseksi, alkuvaiheessa ainakin:
 - Koulutuspaketit ja kouluttajat
 - Osaamiskartoitukset ja kyselyt
 - Arviointi
 - ÅKE
- Jokainen vie Teamsiin seuraavaa materiaalia:
 - koulutuskokonaisuudet sekä kouluttajat
 - osaamiskartoitukset
 - sellaista itsearviointiin liittyvää materiaalia, josta voisi olla hyötyä yhteisen mittariston kehittelylle
- Aija vie tekoälykoulutuskokonaisuudesta tietoa Teamsiin kun päivän kokonaisuus on valmis
- Katja vie Helsingin koulutusten tietoja Teamsiin
- Päivi tiedottaa Kirjastopäivien yhteisestä päivystyksestä, kun asia etenee ja kyselee päivystysvuoroja

Muuta esiin nousutta:

- Vaasan kielikoulutuksiin voi osallistua myös muilta AKE-alueilta
- Kaffepaus på svenska Porvoossa niin ikään avoinna kaikille
- Keskusteltiin myös ACP:n mahdollista korvaamista jollain muulla välineellä, esim. Zoom, tai VimeoPro.
- Materiaalipankista löytyy Päiviltä tilattavat materiaalit

14.15 Kahvitauko

14.30 Digiopastustyöryhmän kuulumiset, Anu ja Päivi

Missä mennään tällä hetkellä?

Työryhmän asettaminen YKN:n syyskokouksessa, [pk. kohta 5.](#)

Työryhmän ehdotus asiakaspalvelussa tarvittavista digiosaamisvaatimuksista valmistuu maaliskuun loppuun mennessä YKN:n työvaliokunnan käsittelyyn. Ehdotuksessa digitaalisen osaamisen vähimmäisvaatimus asiakaspalvelussa, sekä edistyneempi osaaminen. Työryhmässä on herättänyt keskustelua se, millaisia suosituksia voidaan antaa, koska työvälineet muuttuvat. Toisaalta pohdinnassa on myös, miten toteutetaan digitaitojen osaamistason nostaminen.

Työryhmän esitys peilataan Kirjastolakiin; mitä digitaalista osaamista meillä pitää olla, jotta täytetään lain vaatimukset. Digiosaamisessa on nyt meneillään monta asiaa yhtä aikaa ja monta toimijaa, joka tekee kokonaisuudesta hankalasti hallittavan. Odotetaan myös VRK:n toimia, mitä vaikutusta näillä on kirjastojen kannalta.

14.50 Seuraavan kokouksen aika ja paikka

Edetään länsirannikkoa pitkin, joten seuraava kokous on 14.5. Seinäjoella.